

Mer information:

välståndschefen Laura Salomaa, tfn 040 194 8508

bildningssektorns planerare Henna Turunen, tfn 050 382 6265

fornamn.efternamn@grankulla.fi

I fullmäktigemotionen av ledamot Mollgren föreslås att Grankulla stad ska införa bedömning av konsekvenserna för barn som en automatisk del av stadens beslutsfattande. Fullmäktigemotionen finns som **bakgrundsmaterial**.

Bedömning av konsekvenserna för barn

Bedömningen av konsekvenserna för barn grundar sig på FN:s konvention om barnets rättigheter som har varit i kraft i Finland sedan 1991. Bedömningen av konsekvenserna för barn är en viktig del av verkställandet av konventionen om barnets rättigheter samt främjandet och tryggheten av barnens rättigheter.

Vid bedömningen av konsekvenserna för barn bedöms konsekvenserna av ett beslut, en åtgärd eller verksamhet för hur barn mår och hur deras rättigheter tillgodoses.

Med barn avses personer under 18 års ålder. Ofta är det skäl att bedöma konsekvenserna även för unga som fyllt 18 år. Till exempel vid bedömningen av gymnasie- eller yrkesutbildningen är det naturligtvis motiverat att bedöma följderna även för de studerande som fyllt 18 år.

Bedömningen av konsekvenserna för barn (finsk förkortning LAVA) är en viktig del av tillgodoseendet av barnens rättigheter och av hållbart beslutsfattande. FN:s konvention om barnets rättigheter förutsätter att beaktandet av barnets bästa är det primära bedömningskriteriet i allt beslutsfattande. Syftet med bedömningen av konsekvenserna för barn är att identifiera och bedöma följderna av beslut, åtgärder och tillvägagångssätt för barnens välfärd och rättigheter.

Lagen om ordnande av social- och hälsovård kräver att kommunen i sitt beslutsfattande ska beakta de uppskattade konsekvenserna av sina beslut för människors hälsa och välfärd enligt befolkningsgrupp (6 § Främjande av hälsa och välfärd i kommunerna). Också bland annat följande lagstiftning förutsätter bedömning av konsekvenserna för barn:

- Konventionen om barnets rättigheter (artikel 3, företräde för barnets bästa)
- Lagen om områdesanvändning (9 §)
- Förvaltningslagen (31 §, 34 §)
- Lagen om småbarnspedagogik (20 § Delaktighet och inflytande, 24 § Utvärdering av småbarnspedagogiken)
- Lagen om grundläggande utbildning (2 § Utvärdering av utbildningen, 47 a § Delaktighet och elevkår)
- Gymnasielagen (33 § Säkerställande av de studerandes möjligheter att påverka och studerandekår, 56 § Utvärdering av utbildningen och kvalitetsledning)

- Lagen om yrkesutbildning (106 § Tryggande av de studerandes påverkningsmöjligheter och studerandekårer, 126 § Utvärdering av utbildningen och kvalitetsledning)

Bedömningen av konsekvenserna för barn vid beslutsfattande i Grankulla stad

I budgeten för år 2025 som stadsfullmäktige godkände 11.11.2024 (§ 55) har staden fastställt som strategisk åtgärd att skapa förutsättningar för att gå med i Unicef:s modell Barnvänlig kommun. En central del av processen är att utveckla bedömningen av konsekvenserna för barn (LAVA) och att etablera bedömningen som en del av stadens beslutsfattande. För att en kommun ska kunna gå med i modellen ska den ha förutsättningar för att bedöma konsekvenserna av beslut för barn och unga och systematiskt kunna ta hänsyn till barnens synpunkter.

Ansökningen till modellen Barnvänlig kommun inleds med en kartläggning av nuläget. I den utvärderar kommunen sina tillvägagångssätt med tanke på barnens välfärd och rättigheter. Utifrån kartläggningen upprättar kommunen en utvecklingsplan. En central tyngdpunkt i planen är att stärka och utvidga bedömningen av konsekvenserna för barn inom alla sektorer.

Unicef:s kriterier för ansökningen till modellen Barnvänlig kommun

För att utvecklingsarbetet i enlighet med modellen Barnvänlig kommun ska kunna genomföras framgångsrikt i kommunen, förutsätter [Unicef](#) att följande huvudprinciper uppfylls:

- Kommunen koncentrerar sig i utvecklingsarbetet på de barn som är i den mest sårbara ställningen och på kommunens största barnrättsproblem. Kommunen väljer som målsättning för sin verksamhetsplan indikatorer på nivån 1–2 i kartläggningen av nuläget. Indikatorer på nivån 1–2 utvisar var de största problemen och bristerna vad gäller barnets rättigheter finns i kommunen.
- Kommunen stärker barnens delaktighet. En av målsättningarna i kommunens verksamhetsplan kommer direkt från kommunens barn och unga. Därtill förverkligas barnens delaktighet i alla skeden av utvecklingsarbetet, inklusive utvärderingen av målsättningar och åtgärder.
- Hela kommunen engagerar sig i utvecklingsarbetet. Åtgärderna i Barnvänlig kommun-arbetet ska i så stor utsträckning som möjligt gälla alla sektorer i kommunen. Arbetet koordineras av en Barnvänlig kommun-koordinator och -koordinationsgrupp som har fått tillräckliga resurser.
- Kommunen strävar efter varaktiga ändringar. Målet är att uppnå bestående förbättringar i fråga om barnens välfärd och tillgodoseendet av deras rättigheter.
- Kommunen informerar aktivt och öppet. Kommunen informerar om sitt utvecklingsarbete såväl inom kommunens organisation som till kommuninvånarna, inklusive barnen.

Bedömningen av konsekvenserna för barn som en del av ansökningen till modellen

I Grankulla är bedömningen av konsekvenserna för barn redan en del av beslutsfattandet inom sektorn för bildning och välfärd. I och med ansökningen till Unicef:s modell utvidgas och förenhetligas dock bedömningen i hela staden. För att utveckla bedömningen förbereder sektorn för bildning och välfärd anvisningar och en verksamhetsmodell. Med hjälp av dem kan kommunen mer systematiskt

börja använda bedömningen av konsekvenserna för barn inom alla sektorer som en del av deras operativa arbete.

Att bedömningen av konsekvenserna för barn börjar användas innebär följande:

- De olika sektorerna ska få handledning i att tillämpa bedömningen i sitt beslutsfattande.
- Bedömningsmetoderna ska göras enhetligare genom tydliga instruktioner och verktyg.
- Bedömningen av konsekvenserna för barn börjar användas stegvis i hela staden när instruktionerna och verksamhetsmodellen är färdiga.
- Konsekvenserna för barn ska bedömas i synnerhet när ett beslut har viktiga konsekvenser för barn och unga.

När modellen börjar användas och hur processen framskrider:

Enligt den preliminära tidtabellen inleds processen under våren 2025 under ledning av sektorn för bildning och välfärd. Då kartläggs i synnerhet indikatorerna på nivåerna 1–2 i kommunens verksamhet. Den lagstadgade välfärdsplanen och välfärdsplanen för barn och unga erbjuder en naturlig långsiktig verksamhetsplan för utvecklingsarbetet. Kommunen kommer dock att vidare precisera utvecklingsobjekten i verksamhetsplanerna för olika tjänster.

Målet är att Grankulla antas till modellen Barnvänlig kommun från och med 2026.

Implementeringen av modellen framskrider i fyra faser:

- kartläggning av nuläget och ökad medvetenhet – utredning av nuvarande praxis i kommunen, information om betydelsen av bedömningen av konsekvenserna för barn till beslutsfattare och tjänsteinnehavare
- övergång till verksamhet – utveckling av praktiska verktyg och bedömningsmetoder som ska tillämpas inom de olika sektorerna
- en systematisk process för bedömningen av konsekvenserna för barn (LAVA) – implementering av en regelbunden och systematisk bedömning av konsekvenserna av beslut för barn
- uppföljning och beslutsfattande.

Stadsstyrelsen följer upp hur modellen börjar användas som en del av processen Barnvänlig kommun. Eftersom rapporter från Unicef ingår i modellen behövs inte nödvändigtvis en separat årlig uppföljning av stadsstyrelsen.

Stadsstyrelsen beslutar om ärenden som gäller bedömningen av konsekvenserna för barn eftersom modellen gäller hela staden. Som en strategisk åtgärd hör Unicef:s modell Barnvänlig kommun dock även till utskotten för fostran och utbildning. Därför bedöms utskottens roll i processen.

Om Grankulla inte blir invald i processen Barnvänlig kommun, utvärderar stadsstyrelsen utvecklingen av bedömningen av konsekvenserna för barn och uppföljningen som en självständig helhet.

Stadsstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 24.2.2025 (§ 26) i samband med behandlingen av motionen att godkänna en stegvis implementering av bedömningen av konsekvenserna för barn som en del av processen Barnvänlig kommun. Dessutom beslutade stadsstyrelsen att konsekvenserna för barn ska bedömas vid större beslut som gäller barn redan år 2025.

Stadsstyrelsen:

Fullmäktige antecknar för kännedom det ovan nämnda som svar på fullmäktigemotionen och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Bakgrundsmaterial:

Fullmäktigemotion